

Ανδρέας Μιαούλης: Το άδικο τέλος του μπαρουτοκαπνισμένου πειρατή

Επί της ουσίας ο Ανδρέας Μιαούλης ήταν μπαρουτοκαπνισμένος πολύ πριν την Επανάσταση του 1821

Ο πολύπειρος караβοκύρης [Ανδρέας Μιαούλης](#) γεννήθηκε στις 20 Μαΐου 1769, κατά πάσα πιθανότητα στην Ύδρα, από εύπορη οικογένεια, αφού ο προεστός πατέρας του Δημήτριος ήταν ήδη πλοιοκτήτης. Έμαθε πολύ γρήγορα τα μυστικά της θάλασσας και επιδόθηκε στην πειρατεία. Γνώριζε τους κινδύνους της θάλασσας, τις τακτικές που θα έπρεπε να ακολουθεί κατά τη διάρκεια μιας ναυμαχίας, τον τρόπο με τον οποίο θα κουμαντάρει το πλοίο εκμεταλλευόμενος τον άνεμο αλλά και πώς να επιβάλλεται στο πλήρωμά του. Επί της ουσίας ήταν μπαρουτοκαπνισμένος πολύ πριν την Επανάσταση του 1821.

Σε νεαρή ηλικία συλλαμβάνεται από Μαλτέζους πειρατές αλλά θα καταφέρει να ξεφύγει, ενώ συμμετέχει επιτυχώς και σε ναυμαχία με ένα γαλλικό πλοίο έξω από τις ιταλικές ακτές. Ο Μιαούλης ήταν από τους ανθρώπους που πίστευαν ότι οι Έλληνες δεν ήταν ακόμη προετοιμασμένοι για μια εθνική εξέγερση έναντι των Οθωμανών, θέση που υποστήριζε αρχικά και ο Ιωάννης Καποδίστριας, αλλά όταν ξέσπασε η Επανάσταση ήταν από τους πρώτους που ρίχτηκε στη φωτιά του Αγώνα. Στις 28 Μαρτίου 1821 προσφέρει υπέρ της ανεξαρτησίας ένα σημαντικό χρηματικό ποσό για να καλυφθούν οι πρώτες ανάγκες και λίγο αργότερα τα ίδια του τα πλοία. Κυρίως όμως θέτει τον ίδιο τον εαυτό του στη διάθεση της πατρίδας.

Από ναυμαχία σε ναυμαχία

Στις 19 Σεπτεμβρίου 1821 ξεκινά επικεφαλής 20 υδραίικων πλοίων και 9 σπετσιώτικων για την Πύλο, όπου εννέα μέρες αργότερα θα συγκρουστεί με έναν υπέρτερο οθωμανικό στόλο στα παράλια της Τριφυλίας και της Ηλείας, που απαρτιζόταν από 92 πλοία. Θα προξενήσει σημαντικές ζημιές στον εχθρό αλλά μετά από πέντε εικοσιτετράωρα ναυμαχίας θα αναγκαστεί να υποχωρήσει για να μη χάσει τα σκαριά του. Ιανουάριο του 1822 εκλέγεται ναύαρχος του στόλου της Ύδρας και ξεκινάει αρχές Φεβρουαρίου για τη Ζάκυνθο, όπου θα ενωθεί με τα σπετσιώτικα και τα ψαριανά πλοία. Συνολικά θα συγκεντρωθούν 63 πλοία που στις 20 του μηνός θα τα βάλουν με 108 οθωμανικά στην περίφημη ναυμαχία της Πάτρας. Οι Έλληνες, παρά το γεγονός ότι οι καιρικές συνθήκες ήταν κάκιστες και η θάλασσα φουρτουνιασμένη, άρχισαν να κανονιοβολούν κατά του τουρκικού στόλου, ο οποίος αιφνιδιάστηκε.

Πανικόβλητοι προσπαθούσαν να σηκώσουν τις άγκυρες και να εκπλεύσουν αλλά οι Έλληνες τους είχαν ήδη περικυκλώσει. Οι ναυμαχίες διαδέχονται η μία την άλλη το επόμενο διάστημα για τον Μιαούλη, και σχεδόν όλες θα στέφονταν με επιτυχία. Στη Χίο, στο Ναύπλιο, στα Ψαρά, στην Ικαρία, στην Κρήτη... Στη ναυμαχία που πραγματοποιήθηκε στον κόλπο του Γέροντα, απέναντι από τη Λέρο, οι Έλληνες θα νικήσουν τον

συνασπισμένο στόλο τουρκικών, αιγυπτιακών, αλγερινών και तुνησιακών πλοίων, με τον ίδιο τον ναύαρχο να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στις εξελίξεις της σημαντικότερης θαλάσσιας σύγκρουσης πλοίων μας κατά τη διάρκεια της Επανάστασης.

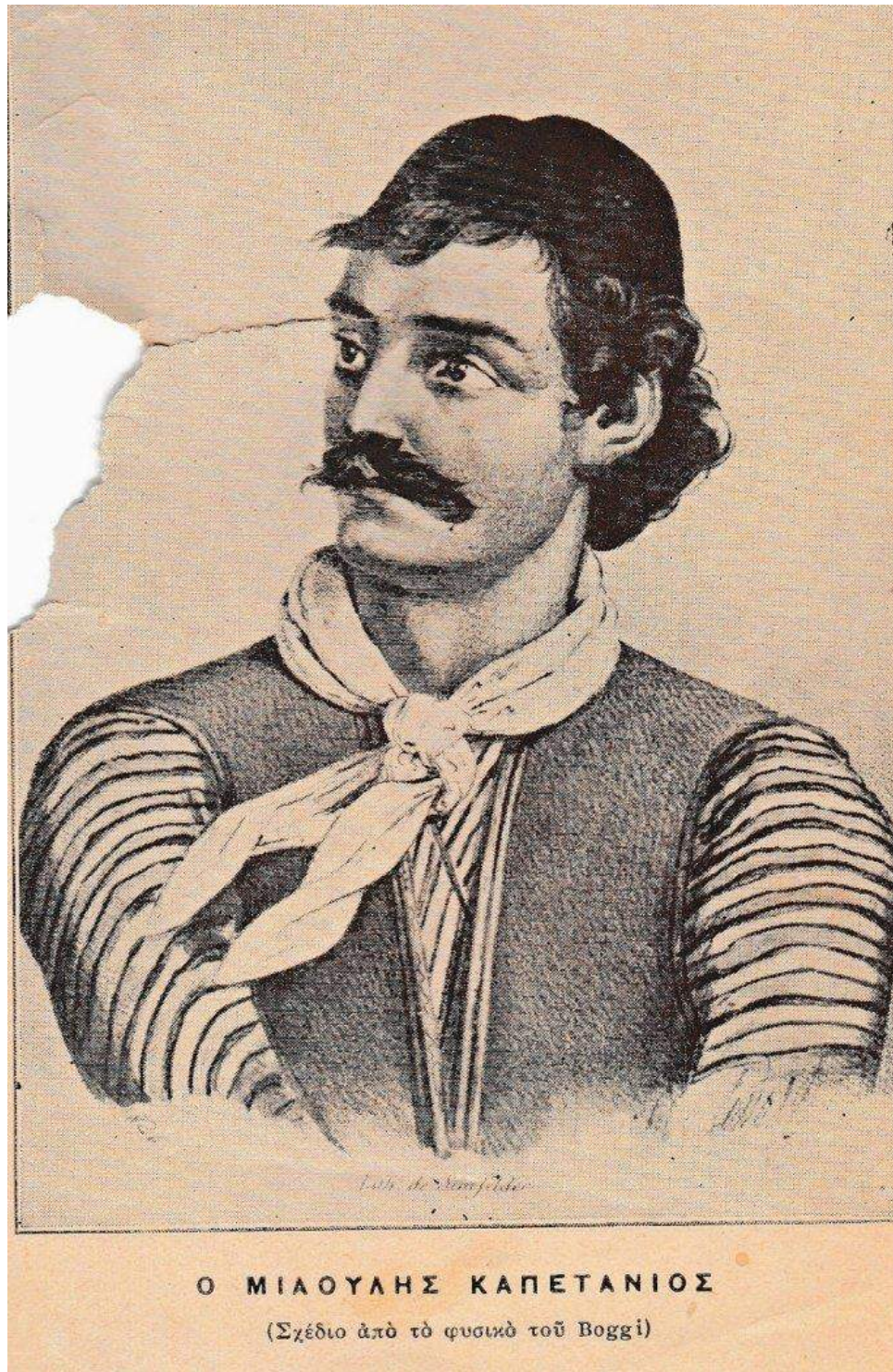
Το 1825 θα βρει και πάλι τον Μιαούλη να πρωταγωνιστεί στις ναυμαχίες. Τον Απρίλιο αφνιδιάζει τον αιγυπτιακό στόλο στη Μεθώνη προκαλώντας του σημαντικές καταστροφές, τέλη Μαΐου συγκρούεται με τον οθωμανικό στη Σούδα, όπως και τον Νοέμβριο στη Γλαρέντζα της Αχαΐας αλλά και στο Μεσολόγγι. Θα συμβάλει τα μέγιστα στην τροφοδοσία των πολιορκημένων κατοίκων του Μεσολογγίου. Γνωρίζοντας την τέχνη του να διασπά ναυτικούς αποκλεισμούς, καταφέρνει τον Ιανουάριο του 1826 να ξεφύγει από τα οθωμανικά πλοία και να παράσχει τρόφιμα και πολεμοφόδια στους Ελεύθερους Πολιορκημένους, που δεν θα άντεχαν όμως για πολύ ακόμη τις στερήσεις. Ο Μιαούλης ξαναπήγε στο Μεσολόγγι στις 25 Μαρτίου. Μόλις έφτασε στη λιμνοθάλασσα διαπίστωσε την απογοητευτική κατάσταση που επικρατούσε και αποπλέοντας έκρινε σκόπιμο να στείλει επιστολή προς τους πρόκριτους της Ύδρας, την οποία έλαβαν στις 5 Απριλίου: «Λογαριάσετε ως χαμένο το Μεσολόγγι». Πράγματι, πριν συμπληρωθεί μία εβδομάδα, τη νύχτα του Σαββάτου 10 Απριλίου προς ξημερώματα της Κυριακής των Βαΐων 11 Απριλίου 1826, ο πληθυσμός της ιερής πόλης θα ανοίξει τις τρεις πύλες και θα πραγματοποιήσει την ηρωική Έξοδο.

Ο πειρατής που πάταξε την πειρατεία

Η έλευση του Ιωάννη Καποδίστρια στην Ελλάδα ως πρώτου κυβερνήτη τον Ιανουάριο του 1828 θα παίξει καθοριστικό ρόλο στη μετέπειτα πορεία του Μιαούλη. Ο πολύπειρος διπλωμάτης θα αναθέσει στον μπαρουτοκαπνισμένο αγωνιστή μια δύσκολη αποστολή: να πατάξει την πειρατεία που προκαλούσε σημαντικά προβλήματα στα παράλια της Πελοποννήσου και κυρίως στα νησιά των Σποράδων και των Κυκλάδων. Ο ριψοκίνδυνος ναυτικός ήταν ο πλέον κατάλληλος. Ήξερε καλά τις πειρατικές μεθόδους από τότε που αλώνιζε στις θάλασσες όντας και ο ίδιος πειρατής. Μέσα σε λίγους μήνες είχε καταφέρει να καταστήσει τα ελληνικά χωρικά ύδατα ασφαλή. Ο Καποδίστριας εκπλήσσεται με τις ικανότητές του.

Σύντομα όμως θα τον βρει απέναντί του. Ο συγκεντρωτισμός της εξουσίας του κυβερνήτη έχει ως αποτέλεσμα τον συνεχή οικονομικό και πολιτικό παραγκωνισμό των ισχυρών οικογενειών, στις οποίες συγκαταλέγονται οι Αρβανίτες Κουντουριώτηδες και οι Υδραίοι Μιαούληδες, όπως επίσης και οι Μαυρομιχαλαίοι στη Μάνη. Πίστευαν ότι θα είχαν λόγο στη νομή της

εξουσίας αλλά τώρα διαπίστωναν ότι έμπαιναν στο περιθώριο, κι έτσι από τα τέλη του 1829 αναζητούσαν τρόπους αντίδρασης. Τόσο η Μάνη όσο και η Ύδρα εξελίσσονται σε προπύργια της αντιπολίτευσης.

Η ανήκουστη πράξη

Μέσα Ιουλίου του 1831 ο Μαυρομιχάλης υποκινεί ανταρσία στη Μάνη αναγκάζοντας τον κυβερνήτη να στείλει στην περιοχή στρατιωτικό σώμα.

Στο άκουσμα της είδησης ότι είναι έτοιμος να αποπλεύσει από τον ναύσταθμο του Πόρου και ο στόλος προκειμένου να καταστείλει τις εστίες εξέγερσης, οι Υδραίοι αναλαμβάνουν δράση. Ο Ανδρέας Μιαούλης με 200 ναύτες και ο Αντώνιος Κριεζής με άλλους 70 δικούς του άνδρες καταλαμβάνουν τον ναύσταθμο στις 16 Ιουλίου. **Ο ίδιος ο Μιαούλης αναλαμβάνει πραξικοπηματικά διοικητής του ναυστάθμου.** Οι Άγγλοι και οι Γάλλοι όμως αιφνιδιάζουν τους εξεγερμένους και τάσσονται υπέρ της νόμιμης κυβέρνησης απαιτώντας από τους κινηματίες να παραδοθούν. Πολύ σύντομα έξω από τον Πόρο συγκεντρώνονται ρωσικά, αγγλικά και γαλλικά πλοία, προκειμένου να αποτρέψουν τυχόν ένωση του καταληφθέντα επίσημου ελληνικού στόλου με αυτό των ξεσηκωμένων νησιωτών.

Στις 10.30 το πρωί της 1ης Αυγούστου 1831 ο Μιαούλης πραγματοποιεί την ανήκουστη απειλή που είχε εξαπολύσει προς τον Ρώσο ναύαρχο Πιοτρ Ρίκορντ. Ανατινάξει την ναυαρχίδα «Ελλάς» που με τόσους κόπους είχε αποκτήσει το έθνος καθώς επίσης και την κορβέτα «Υδρα». Ο εμπρησμός του εθνικού στόλου αποτελεί μια απολύτως αντιφατική κίνηση σε σύγκριση με τον μέχρι τότε βίο του προκαλώντας γενική κατακραυγή. «Είθε παραδοθή το όνομα του αυτουργού τοιαύτης πράξεως βαρβαροτάτης εις αιώνιον ανάθεμα!» θα γράψει ο έτερος μέγιστος ναύαρχος της Επανάστασης του '21 Κωνσταντίνος Κανάρης σε επιστολή του προς τον Καποδίστρια.

Αν και διαφεύγει τη σύλληψη, ο δράστης παραπέμπεται στις 13 Αυγούστου 1831 σε δίκη μαζί με τους υπόλοιπους κινηματίες, ενώ την επόμενη μέρα ο Καποδίστριας διαμηνύει ότι σε περίπτωση που σταματήσουν οι εχθρικές ενέργειες «η κυβέρνηση είναι έτοιμη να λησμονήσει τα παρελθόντα προς χάριν αυτών». Όλα όμως θα λήξουν με τη δολοφονία του κυβερνήτη, το πρωινό της 27ης Σεπτεμβρίου από την οικογένεια των Μαυρομιχαλαίων.

[Τον βασάνιζαν οι τύψεις](#)

Ο Μιαούλης θα εγκατασταθεί στο Ναύπλιο και τον Μάιο του 1832, παρά τα όσα έχουν συμβεί, θα του προταθεί η θέση του στολάρχου την οποία αρνείται χωρίς να δικαιολογήσει πειστικά την απόφασή του. Πολλοί θεωρούν ότι δεν δέχθηκε λόγω των τύψεων που τον βασάνιζαν για την πυρπόληση του ελληνικού στόλου. Τον Οκτώβριο του 1832 θα επιλεγεί από τη βαυαρική αυλή ως ένας από τους Έλληνες που θα παρέδιδαν το στέμμα στον νεαρό τότε Όθωνα Α΄, ενώ το 1833 διορίζεται αρχηγός του ναυτικού διευθυντηρίου και πρόεδρος της επιτροπής απόδοσης τιμών σε ήρωες του ναυτικού της Επανάστασης. Ένα χρόνο αργότερα με βασιλικό

διάταγμα διορίζεται γενικός επιθεωρητής του στόλου και σύμβουλος Επικρατείας. Θα πεθάνει το απόγευμα της 11ης Ιουνίου 1835 λόγω της φυματίωσης που τον ταλαιπωρούσε. Με διαταγή του βασιλιά Όθωνα και σύμφωνα με μια συνήθεια της εποχής, **η καρδιά του αφαιρέθηκε, ταριχεύτηκε και τοποθετήθηκε σε ειδική αργυρή λήκυθο** η οποία φυλάχτηκε στον ναό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου στην Ύδρα ενώ σήμερα βρίσκεται στο μουσείο του γραφικού νησιού.